

"Onze gemeente is er voor iedereen"

Verkiezingsprogramma 2014-2018

COC Haaglanden

voor de gemeenten

Delft - Den Haag - Leidschendam-Voorburg

Midden-Delfland - Pijnacker-Nootdorp

Rijswijk - Wassenaar - Westland - Zoetermeer

Inleiding

De negen gemeenten van Haaglanden moeten veilige plekken zijn waar iedereen zich thuis voelt en iedereen kan zijn wie hij of zij is, ongeacht ieders seksuele voorkeur. Veiligheid en sociale acceptatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders zijn belangrijke thema's voor de komende periode.

Dat blijkt ook nadrukkelijk uit de monitor van het Sociaal en Cultureel Planbureau 'Steeds gewoner, nooit gewoon', die gepubliceerd is in juni 2010. Veiligheid vormt dan ook een van de speerpunten van beleid van COC Haaglanden.

Deze handreiking voor de samenstelling van de programma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 bevat feiten en kant-en-klare standpunten. Er zijn algemene punten, standpunten op de thema's onderwijs, veiligheid, ouderenbeleid, transgenders en sport. Voor politieke partijen en gemeenten die echt door willen pakken zijn enkele extra aandachtspunten toegevoegd.

In dit programma wordt voor homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders als collectief de term LHBT gebruikt.

Algemene standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente betreft LHBT-belangenorganisaties bij het ontwerpen van beleid.
2. De gemeente zorgt ervoor dat beleidsambtenaren en -adviseurs goed op de hoogte zijn welke thema's er spelen voor LHBT's op hun beleidsterrein.
3. De gemeente laat via de gemeentelijke websites, folders en andere uitingen zien dat LHBT's vanzelfsprekend burgers van de gemeente zijn.
4. De gemeente neemt LHBT's op in de reguliere, lokale monitoring op het gebied van gezondheid, welzijn en veiligheid.
5. De gemeente stelt - in samenwerking met COC Haaglanden en/of welzijnsorganisaties - een lijst op welke huisartsen en hulpverleners deskundig zijn op dit terrein en publiceert deze.
6. De gemeente is zich bewust van haar voorbeeldfunctie, ondersteunt LHBT-evenementen en toont zich een waardig ambassadeur voor de 'roze' gemeenschap.
7. Indien de gemeente (structurele) financiële ondersteuning biedt aan LHBT-organisaties t.b.v. een of meerdere actiepunten uit dit programma, dan dient deze op zijn minst gelijk te blijven, maar uitbreiding van de middelen is wenselijk.
8. De gemeente die Koplopergemeente is, zal na afloop van de rijkssubsidie het LHBT-beleid met eigen middelen voortzetten.

Actiepunt onderwijs

Uit de SCP-monitor 'Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland' (juni 2010) blijkt dat bijna een op de drie van de leerlingen in het voortgezet onderwijs denkt dat een homoseksuele leerling op school niet open kan zijn over zijn seksuele voorkeur. Onlangs meldde de voorzitter van COC Nederland dat één op de twee leerlingen de middelbare school geen veilige plek vindt om uit de kast te komen. Daarbij komt dat 'homo' een steeds vaker voorkomend scheldwoord is. Ook homoseksuele docenten zijn kwetsbaar voor pesten en intimidatie. De manier waarop op scholen over homoseksualiteit wordt gesproken, is een belangrijke indicator voor de veiligheid op scholen.

De feiten

- Homoseksuele, lesbische en biseksuele jongeren die gepest worden op school, denken significant vaker aan zelfmoord dan homoseksuele, lesbische en biseksuele jongeren die deze negatieve reacties niet meemaken. Ook doen zij vaker een zelfmoordpoging dan jongeren die van medeleerlingen geen negatieve reacties krijgen vanwege hun seksuele voorkeur. De helft van de LHBT-jongeren heeft wel eens aan zelfmoord gedacht. Negen procent van de homo- of biseksuele jongens en zestien procent van de lesbische of biseksuele meisjes heeft een zelfmoordpoging achter de rug.

- Tweederde van de middelbare scholieren houdt afstand van homoseksuele medeleerlingen of voelt zich onzeker of mijdt contact met hen. 22% stelt dat homo's en lesbiennes niet welkom zijn op school en dat openlijk homoseksuele leerlingen er gepest zouden worden.
- Vaak zijn medeleerlingen onzeker over homoseksualiteit. Uit onderzoek van het SCP uit 2010 bleek dat meer dan 80 procent van de homo- en biseksuele jongeren denkt dat voorlichting de slechte situatie van LHBT-jongeren op school kan verbeteren. Scholen zijn sinds 1 december 2012 verplicht om leerlingen deze voorlichting te geven, maar maken nog steeds beperkt gebruik van de voorlichtingsprogramma's die COC Haaglanden hun op dit terrein biedt.

Standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente acht het verbeteren van het schoolklimaat van groot belang en zet zich in voor een omgeving waarin LHBT-jongeren zich veilig en prettig voelen.
2. De gemeente spreekt scholen aan op het creëren van een LHBT-vriendelijke omgeving en bevordert het plaatsvinden van voorlichtingen over homoseksualiteit en genderidentiteit in het basisonderwijs, het voorgezet onderwijs en bij ROC's.
3. De gemeente besteedt speciale aandacht aan de situatie van transgenderjongeren, onder meer via het onderwijs, het jeugd- en jongerenwerk en het Centrum voor Jeugd en Gezin.
4. De gemeente zal ambassadeurs inzetten om de voorlichting aan scholen en maatschappelijke organisaties te verbeteren en een goede dialoog tussen scholen en maatschappelijke instellingen op gang te brengen over de positie van LHBT's.
5. De gemeente moedigt aan dat leerlingen ook zelf actie ondernemen. Bijvoorbeeld door een Gay-Straight Alliance (GSA). Dit is een groep van homo- en heteroleerlingen die homoseksualiteit zichtbaar en bespreekbaar maken. Een GSA kan acties opzetten, zoals een postercampagne, zorgen dat er voorlichters van het COC in de klas komen of bijvoorbeeld een debat organiseren.
6. De gemeente zorgt ervoor dat jongerenwerkers getraind worden om LHBT-onvriendelijk gedrag waar te nemen, tegen te gaan en seksuele diversiteit bespreekbaar te maken.
7. De gemeente zorgt ervoor dat seksuele diversiteit onderdeel uitmaakt van campagnes tegen pesten.

Actiepunt veiligheid

In een veilige gemeente kunnen LHBT's zichtbaar zichzelf zijn. Hoewel de tolerantie tegenover homoseksualiteit in Haaglanden de laatste jaren is verbeterd, zijn er nog steeds kringen waar de afwijzing van LHBT's de harde realiteit is. Dit uit zich in een onveilig klimaat op scholen, op straat, in de sportwereld en de ouderenzorg. In sommige culturele en religieuze groepen en bij een deel van de pubers is er onvoldoende begrip en tolerantie. Vaak geldt 'onbekend maakt onbemind'.

Regelmatig verschijnen er berichten in de media over incidenten: homostel bedreigd, transgender moet verhuizen, lesbische vrouwen belaagd. Dergelijke gebeurtenissen resulteren in aanzienlijke emotionele en vaak ook materiële schade. Er zijn jongens en mannen die vanwege hun seksuele geaardheid worden bedreigd door familie en andere leden van hun sociale omgeving. Voor deze groep kan in een crisissituatie aparte opvang nodig zijn.

Ook zijn er jonge migranten die vanwege hun culturele achtergrond niet uit de kast durven te komen. Hun sociale omgeving staat daar niet open voor. Deze jongeren hebben te maken met spanningen tussen hun familie en sociale omgeving. Soms lopen zaken in de familie en omgeving van deze jongeren zozeer uit de hand, dat zij elders onderdak moeten zoeken. De opvang van deze groepen vergt specifieke kennis en vaardigheden van de hulpverleners.

De feiten

- Zeven van de tien LHBT's krijgen te maken met discriminerend geweld (verbaal en fysiek).
- Lesbische en biseksuele vrouwen krijgen wegens hun seksuele identiteit te maken met belediging, bedreiging, openlijke geweldpleging, zware mishandeling, vernieling, stalking, poging tot doodslag, aanranding, verkrachting en aanhoudende pesterijen.
- Zestig procent van de LHBT's past haar/zijn gedrag aan om negatieve reacties te voorkomen.
- Slechts vijftien procent van de LHBT's die te maken krijgen met discriminerend geweld doet daarvan aangifte.

- Door het ontbreken van goede registratiesystemen bij politie en overheden van geweld en discriminatie vanwege homoseksualiteit kan geen gericht beleid worden ontwikkeld voor bepaalde 'hot spots' of bepaalde vormen van geweld, intimidatie en discriminatie.

Standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente accepteert geen geweld tegen LHBT's en tolereert niet dat zij worden gediscrimineerd.
2. De gemeente zet zich actief in voor een woonomgeving waar LHBT's zich veilig kunnen voelen om zichtbaar zichzelf te zijn, zowel bij uitgaansgelegenheden als in de wijken.
3. De gemeente zal samen met de politie-eenheid Den Haag, Openbaar Ministerie, Bureau Discriminatiezaken en de LHBT-organisaties zorgdragen voor een adequate registratie van gevallen van geweld tegen en intimidatie en discriminatie van LHBT's. Tevens wordt uitgedragen bij welke instantie er in een specifiek geval aangifte of melding kan worden gedaan.
4. De gemeente betreft (lokale en regionale) homobelangenorganisaties bij de bestrijding van discriminatie.
5. De gemeente zet zich actief in - tezamen met het Bureau Discriminatiezaken - voor het organiseren van trainingen en voorlichting aan politiemensen hoe om te gaan met klachten van LHBT's.
6. De gemeente streeft ernaar in de komende periode de opvangvoorzieningen voor jongens en mannen, die vanwege hun seksuele geaardheid worden bedreigd door familie en andere leden van hun sociale omgeving, effectief in te zetten en daarbij overlappings te voorkomen.
7. De gemeente gaat de voorziening bij de Stichting Wende steunen of zal de bestaande steun voortzetten. Daarnaast wordt de mogelijkheid gecreëerd om jongeren op te vangen in een pension of hotel. Hierover worden met COC Haaglanden en pension- en/of hotelhouders concrete afspraken gemaakt.

Actiepunt ouderenbeleid

Relatief veel oudere LHBT's hebben last van eenzaamheid, bijvoorbeeld omdat ze geen kinderen hebben waarop ze kunnen terugvallen. In ouderenzorginstellingen zijn LHBT's vaak onzichtbaar. Zorgverleners gaan er, net als andere mensen, over het algemeen van uit dat iemand heteroseksueel is. 'Roze' bewoners die open zijn over hun geaardheid krijgen vaak te maken met pesterijen. Medebewoners kunnen vaak moeilijk over hun vooroordelen heenstappen. Soms gaan mensen daarom zelfs terug de kast in.

De feiten

- Roze senioren zijn vaak minder zichtbaar dan de jongere generaties. Ze zijn opgegroeid in een tijd waarin het thema homoseksualiteit niet of nauwelijks bespreekbaar was. Vaak hielden zij daarom hun geaardheid verborgen en in veel gevallen is dat nog steeds zo.
- Door hun onzichtbaarheid is het extra lastig andere roze senioren bij clubs, verenigingen of ontmoetingscentra te treffen. Er zijn maar enkele plaatsen waar roze senioren elkaar specifiek kunnen treffen en ontmoeten.
- Homoseksuele ouderen kunnen in de regel minder gebruik maken van mantelzorg, bijvoorbeeld omdat ze minder vaak kinderen hebben.
- Lesbische vrouwen komen uit onderzoek als vaak eenzaam naar voren. Zij wonen veelal alleen en hebben vaker een slechte financiële situatie omdat zij een lager pensioen hebben opgebouwd dan homoseksuele mannen.

Standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente zet zich er actief voor in dat zorginstellingen een expliciet LHBT-vriendelijk beleid voeren en bevordert het verkrijgen van het keurmerk De Roze Loper door (thuiszorg)instellingen.
2. De gemeente ondersteunt actief ontmoetingsmogelijkheden voor 'roze' (LHBT-)ouderen.
3. De gemeente ondersteunt actief levensbestendige huisvesting voor zelfstandig wonende 'roze' (LHBT-)ouderen en huisvesting van woongroepen voor deze ouderen.

4. De gemeente stimuleert deskundigheidsbevordering over 'roze' (LHBT-)ouderen onder professionals van o.a. GGD, GGZ, het Zorg & Advies Team en de Maatschappelijke Dienstverlening, zodat zij uit de voeten kunnen met psychische en fysieke problemen van deze doelgroep.
5. De gemeente stimuleert het opzetten van projecten voor 'roze' (LHBT-)ouderen als 'scoren voor gezondheid' en 'bewegen tegen kanker', waarbij bespreekbaar maken van homoseksualiteit aan de orde kan komen.

Actiepunt transgenders

Het Sociaal en Cultureel Planbureau deed begin 2012 onderzoek onder 450 transgenders. Vergeleken met de rest van de bevolking hebben zeven keer zoveel van hen ernstige psychische problemen en hebben tien keer zoveel ooit een zelfmoordpoging ondernomen (SCP: Worden wie je bent. Het leven van transgenders in Nederland, Den Haag 2012).

De feiten

- De meerderheid van transgenders heeft werk, maar vaker dan bij niet-transgenders betreft het geen werk op niveau.
- Het aandeel van transgenders dat arbeidsongeschikt of werkloos is en afhankelijk is van een uitkering, is opvallend hoog.
- Een op de drie alleenstaande transgenders heeft een inkomen onder de armoedegrens. Onder de algemene Nederlandse bevolking van 18 tot 64 jaar is dat 14%.
- Ruim 40% van de transgenders heeft te maken met negatieve reacties vanwege het 'trans-zijn', het meeste in de openbare ruimte.
- 5% van de transgenders in Nederland is wel eens bedreigd en 5% seksueel geïntimideerd.
- 50% van de transgenders heeft psychische problemen, vergeleken met 14% van de bevolking in Nederland in het algemeen.
- 70% van de onderzochte transgenders denkt regelmatig aan zelfmoord en 20% deed ooit een zelfmoordpoging, vergeleken met 2% van de bevolking in Nederland in het algemeen.
- 60% van de onderzochte transgenders geeft aan eenzaam te zijn en 25% zelfs in sterke mate, vergeleken met 30% resp. 10% van de bevolking in Nederland in het algemeen.
- 14% van de onderzochte transgenders kan ernstig ongezond genoemd worden.
- Er is meer onderzoek nodig om een goed beeld te krijgen van de gezondheid van transgenders en de gevolgen van langdurig hormoongebruik.

Standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente neemt als werkgever de verantwoordelijkheid voor het opstellen van gedragsregels ten aanzien van transgenderpersoneel en besteedt aandacht aan interne bespreekbaarheid van dit thema.
2. De gemeente verbetert de arbeidsmarktpositie van transgenders, bijvoorbeeld door werknemers van het UWV, Werkplein en de re-integratiebureaus toe te rusten om adequaat in te spelen op de specifieke situatie van transgenders. De gemeente stimuleert daarnaast extra begeleiding (met correcte bejegening) van transgenders naar werk via UWV, Werkplein en de gemeentelijke afdeling sociale zaken.
3. De gemeente stimuleert mensen met kennis over transgenders deel te nemen aan inspraakprocedures voor de Wmo.
4. De gemeente neemt in alle formulieren de mogelijkheid op om naast 'man' of 'vrouw' iets anders in te vullen.
5. De gemeente zorgt ervoor dat transgenders op een correcte wijze bejegend en aangesproken worden door gemeentelijke functionarissen en ambtenaren, bijvoorbeeld door hierbij rekening te houden met de wijze waarop iemand zich kleedt.
6. De gemeente zorgt ervoor - in samenwerking met Bureau Discriminatiezaken - dat de positie van transgenders in de voorlichting over antidiscriminatie expliciet meegenomen wordt.
7. De gemeente verkent de hulpverleningsmogelijkheden voor transgenders en gaat hierbij na of reguliere hulpverleningsinstellingen voldoende toegerust zijn om deze doelgroep ondersteuning te bieden.

8. De gemeente vraagt bij de aanbestedingen van welzijnswerk en gezondheidszorg of er rekening gehouden wordt met de specialistische zorgvraag van transgenders, zowel voor, tijdens als na de geslachtsaanpassende behandeling.
9. De gemeente stimuleert deskundigheidsbevordering over transgenders onder professionals van o.a. GGD, GGZ, het Zorg & Advies Team en de Maatschappelijke Dienstverlening, zodat zij uit de voeten kunnen met genderidentiteitsproblemen.

Actiepunt sport

Homoseksualiteit is bij de meeste sporten nog een onzichtbaar fenomeen. Het bespreekbaar maken van de 'coming out' en het voorkomen en verminderen van onheuse bejegeningen zijn belangrijke thema's waarvoor aandacht nodig blijft.. Binnen het reguliere sportbeleid van de sportbonden wordt al veel gedaan dat bijdraagt aan een positief klimaat voor homoseksuelen. Er is echter nog wel verbetering wenselijk.

De feiten

- Sport en homoseksualiteit gaan niet altijd goed samen. Waar in het tennis of bij het zwemmen iemand ervoor uitkomt homo of lesbisch te zijn, is zoiets in andere takken van sport nog niet denkbaar, in het bijzonder in het voetbal.
- De ondersteuning van sportverenigingen en het bespreekbaar maken van dit onderwerp wordt door NOC*NSF, KNVB en de landelijke sportbonden gedaan via een landelijk plan.
- De gemeente Den Haag heeft met de John Blankenstein Foundation gezocht naar een goede manier om het thema onder aandacht te brengen van de Haagse sportorganisaties.
- In 2012 heeft de John Blankenstein Foundation samen met de KNVB een aantal voorlichtingsbijeenkomsten en debatten georganiseerd om dit onderwerp bespreekbaar te maken. Momenteel ontwikkelt de JBF samen met o.a. de KNVB een workshop voor geïnteresseerde sportverenigingen.
- Toegang tot de amateurvoetbalclubs is niet eenvoudig, omdat men nog te vaak ontkent dat er homo's (of lesbo's) bij de club zijn. Dit ontkennen kan betekenen dat er geen veilige omgeving is om uit de kast te komen.

Standpunten van COC Haaglanden

1. De gemeente stimuleert het opzetten van projecten als voetbalclinics, leerwerkplekken, scoren voor gezondheid en bewegen tegen kanker, waarbij bespreekbaar maken van homoseksualiteit in de sport aan de orde kan komen.
2. De gemeente stimuleert het opzetten van sportcafés als netwerkbijeenkomsten van sportorganisaties, waarbij bespreekbaar maken van homoseksualiteit in de sport aan de orde kan komen.
3. De gemeente bevordert samen met de lokale sportverenigingen (amateur en professioneel) het tegengaan van alle vormen van discriminatie in alle takken van sport.

Extra actiepunten

Voor politieke partijen en gemeenten die naast de bovenstaande actie- en standpunten een extra inzet willen plegen, kunnen deze extra actiepunten een goede handreiking zijn.

Uiteraard is dit geen limitatieve opsomming. Zo kunnen zich in gemeenten specifieke situaties voordoen, bijvoorbeeld als gevolg van bevolkingssamenstelling of demografische opbouw.

Homoseksualiteit en diversiteit

Besteed ook aandacht aan het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit in religieuze kring. Betrek jongerenwerkers bij voorlichting en ondersteun initiatieven waarbij verschillende bevolkingsgroepen met elkaar de dialoog aangaan.

Workplace Pride

Sociale acceptatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders speelt ook op de werkvloer. Gemeenten kunnen als werkgever deelnemen aan de landelijke Workplace Pride waardoor kennis en ervaring kunnen worden uitgewisseld, in het bijzonder met organisaties en bedrijven in Den Haag, Zoetermeer en Delft. Workplace Pride is een organisatie die LGBT-netwerken van organisaties verbindt.

Ontmoetingsplaatsen

Wettelijk is bepaald dat seksuele contacten in de beschutte openbare ruimte toegestaan zijn zolang ze niet waarneembaar zijn vanaf de openbare weg. Het beleid rond ontmoetingsplaatsen is in handen van gemeenten.

Soms ontmoedigen gemeenten ontmoetingsplaatsen door het korten van struiken. Ook worden bezoekers soms lastig gevallen door politie of particuliere beveiligers. COC Haaglanden is van mening dat er alleen ingegrepen hoort te worden bij duidelijke overlast.

Decentralisaties in het sociale domein

De komende jaren worden gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Deze decentralisaties bieden een goede mogelijkheid om LHBT-specifieke zorgpunten, waarvan een aantal hierboven is genoemd, in het gemeentelijk beleid op te nemen.

Besteed aandacht aan LHBT's zonder nabije familieleden die als mantelzorgers kunnen optreden, aandacht aan LHBT's met een fysieke of verstandelijke beperking (een kwetsbare groep binnen een minderheid), aandacht aan jongeren met problemen die gerelateerd zijn aan hun seksuele geaardheid.

Zorg ervoor dat deze groep mensen de ondersteuning krijgt die nodig is om homoseksualiteit bij zorgprofessionals en familie bespreekbaar te maken en isolement te voorkomen.

Meer weten?

Zijn er vragen over deze publicatie en/of is er ondersteuning gewenst bij inpassen van LHBT-beleid in uw verkiezingsprogramma? Is er interesse om over deze en andere onderwerpen met partijleden te discussiëren? Wij helpen u graag aan een spreker voor een politiek café of een panellid voor een debat. Aarzel niet en neem contact op met de Werkgroep Politiek & Buitenland van COC Haaglanden (politiek@cochaaglanden.nl). Wij helpen u graag.

COC Haaglanden
Scheveningseveer 7
2514 HB Den Haag
(070) 365 90 90
info@cochaaglanden.nl

COC Haaglanden is de belangenvereniging van homo's, lesbo's, biseksuelen en transgenders in de regio Haaglanden (Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer).

COC Haaglanden is aangesloten bij de Federatie COC Nederland.

COC Haaglanden is lid van de International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA).